

Van progressieve
hersenziekte
naar progressief
herstel

11e PHRENOS
PSYCHOSECONGRES
ZWOLLE, 3 DECEMBER 2015

VAN PROGRESSIEVE HERSENZIEKTE NAAR PROGRESSIEF HERSTEL

Herstel is mogelijk en progressief!

De tijd waarin we eerst symptomen behandelden en patiënten daarna instrueerden er het beste van te maken is voorbij. Door samen en geïntegreerd te werken aan symptomatisch, maatschappelijk en persoonlijk herstel worden belemmeringen en beperkingen overwonnen.

Niet lang geleden zeiden we nog tegen patiënten met psychosen dat het nooit over zou gaan, dat ze levenslang medicatie moesten gebruiken, dat werken te inspannend was en dat een vaste relatie en het opvoeden van kinderen niet voor hen was weggelegd.

Nu ontdekken we dat psychosen te voorkomen zijn, dat werkeloosheid stressvoller is dan werken en dat relaties mensen in de werkelijkheid houden en het leven zinvol en betekenisvol maken.

Herstel is mogelijk en progressief!

Voor wie?

Het congres is bedoeld voor professionals die actief zijn in de behandeling en ondersteuning van mensen met ernstige psychische aandoeningen (o.a. verpleegkundigen, psychologen, maatschappelijk werkers, psychiaters, artsen, sph'ers, vaktherapeuten, trajectbegeleiders, casemanagers, ervaringsdeskundigen, woonbegeleiders).

Het congres is daarnaast van belang voor managers, beleidsmakers, onderzoekers, cliënten, familieleden en vertegenwoordigers van maatschappelijke instanties en belangenorganisaties.

Organisator

Het congres wordt georganiseerd door Kenniscentrum Phrenos.

WWW.KENNISCENTRUMPHRENOS.NL

PROGRAMMA

09.00 ONTVANGST EN REGISTRATIE

09.45 Opening door dagvoorzitter Berber van der Vleugel

09.50 Plenaire lezing I: Rob Giel-lezing:
'Onze blijvende moeite met moeilijke mensen'
prof. dr. Paul Schnabel, socioloog, universiteitshoogleraar
Universiteit Utrecht, Eerste Kamerlid (D66), vml. directeur
Sociaal en Cultureel Planbureau

10.20 Plenaire lezing II: 'Van genetische kwetsbaarheid naar
herstel - 10 jaar GROUP-onderzoek'
dr. Richard Bruggeman, psychiater, Universitair Centrum
Psychiatrie en directeur Rob Giel Onderzoekcentrum, UMC
Groningen

10.40 Plenaire lezing III: 'Netwerkbenaderingen van
psychopathologie: Een nieuwe blik op mentale
stoornissen'
prof. dr. Denny Borsboom, psycholoog, hoogleraar
Grondslagen van de Psychologie en Psychometrie,
Programmagroep Psychologische Methodenleer,
Afdeling Psychologie, Faculteit Maatschappij- en
Gedragwetenschappen, Universiteit van Amsterdam

11.00 PAUZE, INFORMATIEMARKT, POSTERMARKT

11.30 Ronde I deelsessies **ZIE UITLEG OP VOLGENDE PAGINA**
workshops Kort 1 t/m 7
workshops Lang 8 t/m 11
Parallelsymposium I 'Wetenschappelijk onderzoek'/
onderzoekspresentaties 1-5

12.15 Vervolg ronde I deelsessies: workshops Kort 1 t/m 7

13.00 LUNCH, INFORMATIEMARKT, POSTERPRESENTATIES, DOCUMENTAIRE TRAUMA EN PSYCHOSE

14.00 Ronde II deelsessies
workshops Kort 13 t/m 19
workshops Lang 20 t/m 22
Parallelsymposium II 'Wetenschappelijk onderzoek'/
onderzoekspresentaties 6-10
Parallelsymposium III 'Richtlijn Vroege Psychose: hoe
eerder, hoe beter?'

14.45 Vervolg ronde II deelsessies: workshops Kort 8 t/m 14

15.30 PAUZE, INFORMATIEMARKT, POSTERPRESENTATIES

15.50 Uitreiking winnaar jubileumprijsvraag
Kenniscentrum Phrenos

16.00 Presentatie Handboek Destigmatisering

16.10 Plenaire lezing IV: 'Stigma als barrière voor herstel:
wat doen wij?'
dr. Marieke Pijnenborg, GZ-psycholoog, cognitief
gedragstherapeut, Psychosecircuit, GGz Drenthe,
universitair hoofddocent, Faculteit Maatschappij- en
Gedragwetenschappen, RijksUniversiteit Groningen

16.30 Plenaire lezing V: Jong Talent-lezing: 'De toekomst van de
psychosezorg en hoe psychose verdween uit EPA-land'
drs. David van den Berg, klinisch psycholoog,
psychotherapeut, Cognitief Gedragstherapeut VGCT,
Centrum Eerste Psychose/Early Detection and
Intervention Team (CEP/ EDIT) en
afdeling wetenschappelijk onderzoek en innovatie,
Parnassia, Den Haag

16.50 Uitreiking posterprijzen door dr. Nynke Boonstra,
voorzitter posterjury

17.05 BORREL

OVER DE DEELSESSIES

Bij ronde I en II is er keuze uit 3 mogelijkheden:

1. WORKSHOP - KORT (45 MIN.)

Per ronde zijn 2 verschillende **Workshops-Kort** te volgen.

2. WORKSHOP - LANG (90 MIN.)

3. PARALLELSYMPOSIA

Parallelsymposium I en II

‘Wetenschappelijk onderzoek’

Er zijn 5 onderzoekspresentaties per symposium.

Parallelsymposium III

‘Richtlijn Vroege Psychose: hoe eerder, hoe beter?’

De duur per symposium is 90 min.

RONDE I - WORKSHOPS KORT

1 Komt een psychiater over de brug	René Keet psychiater, directeur Behandelzaken Divisie Maatschappelijke Psychiatrie GGZ-Noord-Holland-Noord Irene van Giessen ervaringsdeskundige, Hersteltalent (eigenaar), Afd. psychiatrie Admiraal De Ruyter Ziekenhuis Vlissingen Tom Rusting familie-ervaringsdeskundige Altrecht en Afdelingsvoorzitter Ypsilon Utrecht
2 Concrete tools om het sociaal netwerk te bevorderen	David van den Berg klinisch psycholoog, Parnassia Willeke Manders sr. onderzoeker, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen Léon van Woerden docent, onderzoeker, Hogeschool van Arnhem en Nijmegen
3 Small is beautiful: innovatie in de GGz door de open deur	Nader vast te stellen docent van Mondriaan / Universiteit Maastricht

4 Enik Recovery college, GGz nieuwe stijl. Herstel door zelfhulp en educatie	Ton Verspoor coördinator, Enik Recovery College Lister Martijn Kole adviseur RvB, Beleidsmedewerker Enik Recovery College, Lister
5 Volwaardig burgerschap en psychiatrie	Leen van Leersum voorzitter Taskforce EPA Midden Westelijk Utrecht Gerard de Valk leidinggevende Altrecht F-ACT
6 Wat maakt dat we samen verder komen? Belang van een optimale match bij zorg voor mensen met psychose en/of schizofrenie	Mette Lansén bestuurslid Anoiksis Annyk Haveman coach, (voormalig) supervisor, Buurtproject Samenredzaam (vanuit ervaringsdeskundigheid) Amsterdam
7 Een kennismaking met de dagboekmethode: een innovatieve toepassing voor onderzoek en therapie	Laura Steenhuis promovenda, Rijksuniversiteit Groningen Hanneke Wigman postdoc onderzoeker, UMC Groningen Sanne Booij postdoc onderzoeker, UMC Groningen

RONDE I - WORKSHOPS LANG

<p>8 Hulpverleners die met hun cliënten hun eigen verhaal delen: waar is dat in hemelsnaam voor nodig?</p>	<p>Cornelie Egelie-Sprenger ambassadeur, Samen Sterk Zonder Stigma Tom van Wel psycholoog, Altrecht-ABC</p>
<p>9 Acquisitie. Help meer mensen met ernstige psychische aandoeningen aan een baan</p>	<p>Venu Nieuwenhuizen Rehabilitation Counselor, ABC Altrecht trainer IRB, Stichting Rehabilitatie '92 Debby Kamstra jobcoach, coördinator, supervisor VIP Amsterdam Mentrum, trainer IPS Kenniscentrum Phrenos</p>
<p>10 Intimiteit en seksualiteit bespreken en ondersteunen</p>	<p>'de Jager'</p> <p>1) José de Jager psycholoog, medisch antropoloog GGZ Noord-Holland-Noord</p> <p>2) Roos van Greevenbroek & Bahar Cirakoglu, studenten psychologie GGZ Noord-Holland-Noord</p> <p>'Swildens'</p> <p>1) Wilma Swildens sr. onderzoeker,</p> <p>2) Laura van Goor psychiater-manager (F)ACT,</p> <p>3) Sascha Kwakernaak onderzoeker, psycholoog,</p> <p>4) Lennart Gorter onderzoeker, psycholoog Altrecht</p>
<p>11 Effectief samenwerken op 'de Mat'</p>	<p>Bas van Raaij trainer, opleider Milou Stockmann trainer, projectleider 'Professionals met familie-ervaringskennis – In voor Mantelzorg', Bureau de Mat</p>

PARALLELSYMPOSIUM I WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

<p>12 Meer zicht op succes: een analyse naar de werkzame factoren van de Individuele Rehabilitatie Benadering</p>	<p>Sarita Sanches promovenda Altrecht GGZ en Tilburg University</p>
<p>De 4-jaarsuitkomst en kosteneffectiviteit van de preventie van een eerste psychose</p>	<p>Helga Ising psycholoog, Parnassia BV</p>
<p>ROM-gebruik in de behandeling bij psychosen: een vergelijking tussen 2010 en 2014</p>	<p>Magda Tasma promovenda, Lentis</p>
<p>Neuroimaging in onderzoek naar negatieve symptomen</p>	<p>Nicky Klaasen promovendus, NeuroImaging Center UMC Groningen</p>
<p>Het gelijktijdig voorschrijven van eerste en tweede antipsychotica</p>	<p>Mushde Shakir psychiater & onderzoekster leefstijlafdelingen voor langdurige psychiatrie, GGz Centraal</p>

RONDE II - WORKSHOPS KORT

<p>13 Zelfstandiger met Locus; zelfstandigheid van jongeren in een RIBW-setting</p>	<p>Sandra Bonte klinisch psycholoog, Kwintes & collega</p>
<p>14 Opleiding tot ervaringsdeskundige voor medewerkers met ervaring</p>	<p>Marjolein Bakker hoofddocent Howie the Harp Tilburg, adviseur & ervaringsdeskundige Stichting Pameijer Rotterdam Angela Goedhoop Supportmedewerker B, ervaringsdeskundige Stichting Pameijer Rotterdam</p>
<p>15 Wat is belangrijk bij een onderzoek met een intensieve dagboekmethode? Mogelijke valkuilen en voordelen.</p>	<p>Laura Steenhuis promovenda, Rijksuniversiteit Groningen Hanneke Wigman postdoc onderzoeker, UMC Groningen Sanne Booij postdoc onderzoeker, UMC Groningen</p>

<p>16 Actief herStel in de Triade (ART) – de nieuwe standaard voor actief herstelgericht werken in de triade</p>	<p>Olaf Galisch psychiater, manager behandeling GGz Breburg Marlies Jehoel verpleegkundig Specialist GGz GGz Breburg</p>
<p>17 Peer2Peer: Maak ruimte voor het familiedid in jezelf!</p>	<p>Bert Stavenuiter directeur, Ypsilon Trees den Brok systeemtherapeut, trainer De Mat i/o, Pro Persona</p>
<p>18 Leefstijlbevordering bij langdurig opgenomen patiënten met EPA met een verstandelijke beperking</p>	<p>Mushde Shakir psychiater & onderzoekster leefstijlafdelingen voor langdurige psychiatrie, GGz Centraal Natasja Berkenpies verpleegkundige, leefstijl-afdelingen GGz Centraal</p>
<p>19 De meerwaarde van ervaringsdeskundigen in onderzoek naar herstelondersteunende zorg</p>	<p>Matty Timmermans kwaliteitscoördinator HOZ De Woenselse Poort Toon Walravens beleidsmedewerker HOZ De Woenselse Poort</p>

RONDE II - WORKSHOPS LANG

20 Cursus 'Omgaan met Stemmen' voor stemmenhoorders, naasten en hulpverleners	Robin Timmers coördinator Steunpunt Stemmen Horen ervaringsdeskundige en psycholoog (BSc) RIBW Nijmegen en Rivierenland Ineke Litjens medewerkster Steunpunt Stemmen Horen ervaringsdeskundige en psychologe (MSc) RIBW Nijmegen en Rivierenland
21 Werken met WRAP	Marianne van Bakel projectleider HEE, Trimbos-instituut Dienke Boertien coördinator programma herstel, ervaringsdeskundigheid & participatie Kenniscentrum Phrenos, Nicole van Erp wetenschappelijk medewerker programma Re-integratie, Trimbos-instituut Harry Michon senior wetenschappelijk medewerker programma Re-integratie, Trimbos-instituut
22 Op weg naar herstel met Positieve Activering	Massi Aoudjan GZ-psycholoog, GGZ Noord-Holland-Noord Heleen Begheyn GZ-psycholoog, GGZ Noord-Holland-Noord

PARALLELSYMPOSIUM II WETENSCHAPPELIJK ONDERZOEK

23 De rol van trauma in de kindertijd op klinische uitkomstmaten in patiënten met een verhoogd risico voor het ontwikkelen van een eerste psychose	Tamar Kraan onderzoeker/psycholoog, AMC
Herstel bij psychotische stoornis: Beloopdata ROM PHAMOUS 2012-2014	dr. Stynke Castelein sr. onderzoeker, Lentis/RGOC
Leidt overeenstemming over zorgbehoeften tot betere zorguitkomsten?	dr. Wilma Swildens sr. onderzoeker, FACT EPA, Altrecht
Effect van bewegen op negatieve symptomen bij mensen met schizofrenie	Sjoerd Vogel promovendus, Lentis
De invloed van antipsychotica en bewegingsstoornissen op de fysieke activiteit van langdurig opgenomen patiënten	Diederik Tenback psychiater, GGz Centraal

PARALLELSYMPOSIUM III

24 Concept Richtlijn Vroege Psychose: hoe vroeger, hoe beter? Presentatie van de belangrijkste discussiepunten en aanbevelingen. Het publiek wordt uitgenodigd op de concept richtlijn te reageren.	dr. Wim Veling psychiater Universitair Centrum Psychiatrie UMC Groningen en voorzitter werkgroep Richtlijn Vroege Psychose drs. Daniëlle van Duin stafmedewerker onderzoek en implementatie Kenniscentrum Phrenos en projectleider Richtlijn Vroege Psychose
--	---

PRAKTISCHE INFORMATIE

Posters en posterprijzen

Tijdens het congres worden posters tentoongesteld. Postervoorstellen kunnen worden ingediend tot 16 oktober via de website van Kenniscentrum Phrenos. De jury maakt onderscheid in wetenschappelijke en zorginnovatieve posters. Met zorginnovatie wordt onder andere bedoeld: nieuwe initiatieven in de zorg, presentatie van een zorgprogramma of een initiatief van een patiënten- of oudervereniging. Zorginnovatieve posters kunnen ook visueel gemaakt worden (digitale presentatie, app's, games, demonstratiematerialen, brochures, boeken, etc.). Voor beide categorieën is een prijs beschikbaar van € 250,-.

Informatiemarkt

Tijdens de pauzes vindt een uitgebreide informatiemarkt plaats. Deze zal onder andere bestaan uit de stands van belang- en cliëntenorganisaties op het terrein van de GGz en de vertoning van de documentaire 'Trauma bij Psychose'.

Datum en plaats

Donderdag 3 december 2015.
Congrescentrum Regardz
De Nieuwe Buitensociëteit
Stationsplein 1, Zwolle.

Kosten

€ 295,- incl. lunch, congresprogramma-
folder en certificaat.
Medewerkers van bij Kenniscentrum
Phrenos aangesloten instellingen betalen
€ 225,-.
Cliënten en familieleden betalen € 75,-.
Studenten opleiding HBO/Universitair
betalen € 75,-. Voorwaarde is dat na
inschrijving aan M2Support een kopie
van de collegekaart wordt toegezonden.
Inschrijving is digitaal mogelijk via de
website van Kenniscentrum Phrenos.

Accreditatie

Accreditatie is aangevraagd bij de NVVP,
de FGzPt, het Kwaliteitsregister V & V, het
Register Specialismen Verpleegkunde en
het Registerplein voor sociaal professionals
(vml. Beroepsregister van Agogisch
en Maatschappelijk werkers).

Certificaat

Na het congres ontvangen de deelnemers een e-mail met het overzicht van de toegekende accreditatiepunten en de vraag of een certificaat en/of bijschrijving van de punten bij de verschillende registers gewenst is.

Organisatie

PROGRAMMA

Kenniscentrum Phrenos
Tel. 030 – 2931626
kcp@kcpfhrenos.nl
www.kenniscentrumphrenos.nl

INSCHRIJVING

Congresbureau M2Support
tel. 06-19226525
info@m2support.nl
www.m2support.nl

Van progressieve hersenziekte naar progressief herstel

Kenniscentrum Phrenos:
Kennis delen over herstel, behandeling en
participatie bij ernstige psychische aandoeningen

Het programma kan aan wijzigingen onderhevig zijn.
Bezoek Kenniscentrumphrenos.nl voor de meest actuele informatie.
Laatst gewijzigd 3 september 2015 11:34 AM